

65
GODINA
ODMARALIŠTA
DRUŠTVA
NAŠA DJECA
DUGO SELO

**POGLEDAJ KAKO JE DANAŠ
PRISJETI SE KAKO JE BIL
NEKADA**

KULTURNO INFORMATIVNI CENTAR DUGO SELO
OD 22. DO 25. SVIBNJA 2024.

RADNIM DANOM 19 – 21 SATI // SUBOTA 10 – 13 SATI // ULAZ BESPLATAN

OTVORENJE IZLOŽBE 22. SVIBNJA 2024. U 19 SATI

Izložba je financirana pod pokroviteljstvom Zagrebačke županije i
Gradonačelnika Grada Dugog Sela.

1. Savez društava "Naša djeca" Hrvatske

Savez društava *Naša djeca* Hrvatske dragovoljna je, nevladina, neprofitna i humanitarna udruga građana osnovana 1950. godine. Kao krovna udruga Savez okuplja devedeset i pet osnovnih Društava *Naša djeca* koja djeluju u gradovima i općinama diljem Hrvatske u aktivnostima s djecom i za djecu.

Cilj DND-a pomaganje je djeci u razvoju i odgoju, pokretanje akcija namijenjenih ostvarivanju dječjih prava u društvu, vođenje kreativno-sportskih aktivnosti zanimljivih najmlađima, pomaganje u oblikovanju demokratskog i humanog ponašanja djece, osnaživanje roditelja u odgoju i razvoju podmlatka.

1.1. Društvo "Naša djeca" Dugo Selo

Društvo *Naša djeca* Dugo Selo postoji od početka djelovanja Saveza (od 1950. godine) i karakterizira ga entuzijazam dugoselskih volontera koji je stvorio lijepu priču čija je snaga opstala sve do danas.

DND Dugo Selo može se pohvaliti organiziranjem mnogobrojnih radionica održanih tijekom Dječjeg tjedna, potaknutih božićnim i uskršnjim blagdanskim ozračjem, motiviranih mnogobrojnim gradskim manifestacijama poput *Ljetnog Martina*, *Jela z Dugoga Sela* i *Fašnika*, proizašlih iz kreativne volonterske prirode koja je realizirala projekt Čarolarije, iniciranih ljubavlju prema planinarenju što se pretočilo u nezaboravne izlete. Širok spektar spomenutih radionica udovoljio je raznovrsnosti dječjih interesa čemu u prilog govori njihova popunjenost i dječja želja za ponovnim druženjem. Bilo je radionica na kojima su se rabile akrilne boje u ukrašavanju božićnih ili uskršnjih ukrasa, od vune i tkanine izrađivale su se vile, od hamera čarobne igraće karte za fašničke kostime, igrane su se društvene igre, pričale su se priče koje su potaknule maštu i zažarile obraze, plesalo se u ritmu muzike za ples, rješavali su se rebusi, križaljke i ostale mozgalice, iskazivalo se znanje u kvizu, čitale su se omiljene knjige pod svjetlošću lampica u noći ispunjenoj ljubavi prema knjigama, izvodili su se pokusi, penjalo se po planinarskim stazama na kojima su organizirane i zabavne igre, sportski duh iskazivao se na sportskim poligonima, pekli su se kolači koji su izazivali zazubice svim Dugoselcima...

Uspjeh radionica posljedica je energije koja je povezala stvaralački raspoložene volontere i djecu zainteresiranu za raznovrsne radionice. Na taj je način pospješena kohezija zajednice s jedne strane i razvoj kognitivnih, umjetničkih i motoričkih sposobnosti djece s druge strane. Time su se ostvarili, ostvaruju se i ostvarit će se ciljevi DND-a Dugo Selo. No nisu samo radionice način obogaćivanja života malenih Dugoselaca nego i odmaralište u Velom Lošinj koje je postalo sinonim za lijepe ljetne uspomene urezane u pamćenje mnogobrojnih naraštaja i onih koje tek očekuje priča s okusom mora i okusom soli.

2. Ljetovanje DND-a Dugo Selo u Velom Lošinj

Društvo *Naša djeca* Dugo Selo kupilo je zgradu u Velom Lošinj 1956. na inicijativu tadašnjeg tajnika Belizara Božikovića, i to sredstvima od dobrovoljnih priloga Dugoselaca, kulturno-umjetničkih priredaba i lutrije. Vjerojatno je lokacija ljetovališta odabrana zbog blagotvornog utjecaja lošinjske klime na zdravlje te je na valovima entuzijazma i volonterskog rada gospodina Božikovića, skupine vještih dugoselskih majstora i učenika naučnika trošna zgrada u dvadeset dana obnovljena i prenamijenjena u odmaralište pozamašnog kapaciteta od sto kreveta. Godine 1957. odmaralište je otvorilo svoja vrata gostima svih dobnih skupina i otada uveseljava srca mnogobrojnih Dugoselaca. Nit vodilja prvih godina bila je da što veći broj djece i mladih, posebice onih slabijeg imovinskog stanja, uživa u moru pod budnim okom voditeljica i osoblja. S vremenom su odmaralište počeli posjećivati odrasli i umirovljenici, a opseg gostiju obuhvaćao je čak i čehoslovačku omladinu. Zajedničko je svima druženje utkano u uspomene koje i danas žive.

3. DND i odmaralište do 1989. godine

3.1. Stalna obnova

Sjedećih je desetljeća odmaralište bilo obnavljano u skladu s potrebama koje je donosilo novo vrijeme, a s vremenom i novi uzusi. Šezdesetih godina 20. stoljeća krenulo se u osuvremenjivanje elektroinstalacija i vodoinstalacija, izmjenu podova, opločenje kuhinje, uređenje dvorišta s terasom.

Krajem sedamdesetih godina višekrevetne spavaonice pretvorene su u dvokrevetne i trokrevetne sobe čime je smanjen kapacitet odmarališta i istodobno povećan komfor. Kao veći zahvat ističe se uvođenje plina, obnova sanitarnih čvorova i tuševa s toplom vodom.

Osamdesetih godina izmijenjene su elektroinstalacije, rekonstruirane vodovodne i odvodne instalacije, izgrađena je nova kupaonica, ugrađena su dvojna ulazna vrata, izvršeni keramičarski radovi u različitim prostorijama odmarališta, cijela je unutrašnjost dotjerana soboslikarskim radovima, prekriven je krov na terasi.

No odmaralište se, unatoč spomenutim obnovama tijekom desetljeća, u određenim trenucima suočavalo s problemom dotrajalosti i financiranja obnove što se u devedesetim godinama i na početku novog milenija pretvorilo u veliko i (ne) rješivo pitanje.

3.2. Osoblje i volonteri

Nezaboravnosti odmarališta pridonijeli su i ljudi koji su naga držali na svojim plećima. Odgojiteljice koje su se brinule za mnogobrojnu djecu budno pazеći na malene i zaigrane, domari koji su znali popraviti svaki kvar, kuharice koje su hranila gladna usta. Posebno se ističe Rozalija Harcet, žena koju život nije mazio, kuharica koja je svojim receptima zadovoljavala apetite malenih gladaša čiji su tanjuri uvijek bili čisti nakon pojedenog obroka. Ni mrvica nije ostala kad su bile servirane knedle sa šljivama i marelicama.

Očigledno je dobitna kombinacija počivala na simbiozi osoblja, volontera, odgojitelja i mališana koji su žudjeli za još jednom porcijom velološinjskog mora, soli, druženja i – knedla. Danas su ti mališani odrasli ljudi čija djeca i unuci nastavljaju stvarati velološinjske uspomene.

3.3. Gosti

Odmaralište je tijekom sedamdeset godina postojanja ugostilo mnogobrojne Dugoselce različitih dobnih skupina – od vrtićanaca, preko osnovnoškolaca i srednjoškolaca do odraslih i umirovljenika. Osnovna je premisa bila da djeca slabijeg imovinskog stanja okuse čari morskih užitaka, no ta se ideja s vremenom širila. Primjerice, ljetovanje u Velom Lošinju funkcioniralo je čak i kao nagrada za najbolje učenike obrtničke škole ili pak neustrašive davatelje krvi, ali i odredište malog maturalnog putovanja. Na popis gostiju upisali su se u novije vrijeme sportski klubovi i KUD *Preporod*. Poveznica svih gostiju bez obzira na dob, godine i interese jest radost izazvana ljetovanjem u Velom Lošinju.

3.4. Aktivnosti

Dobrom raspoloženju svakako su pridonijele mnogobrojne aktivnosti koje su izlazile izvan okvira kupanja, sunčanja i noćenja, a osmišljavali su ih odgojitelji/voditelji. Na repertoaru kvalitetnog provođenja slobodnog vremena bile su šetnje uz obalu s koje se otvara prekrasan pogled na otvoreno more, igra na dječjim igralištima, druženje u večernjim satima na terasi uz pjesmu, ples i priču, odlasci u disko, obilasci Instituta *Plavi svijet* u kojem se može štošta saznati o dupinima,

posjet malološinjskom Muzeju Apoksiomena, uspinjanje planinarskom stazom na najviši vrh s kojeg se može vidjeti *bella* Italija, slanje razglednica, odmjeravanje nogometnih sposobnosti na obližnjem terenu, stvaranje mozaika od obojenih kamenčića... Organizirane su i škole plivanja i male pouke iz ribolova – sve navedeno pridonijelo je psihofizičkom i emotivnom osnaživanju djece što je jedan od najvažnijih ciljeva DND-a Dugo Selo.

3.5. Sjećanje jedne učenice

Sjedeći tekst najbolje sažima ono zbog čega je djelovanje DND-a i odmarališta važno za dugoselsku zajednicu.

Sunčano poslije podne, nebo plavo poput potočnice, bez ijednog oblaka, dok sunce lagano klizi prema zapadu. Tek nas maestral miluje svojim blagim rukama, kao da nam kaže: „Hajde, u vodu, djeco! Kupajte se, igrajte se dok je vrijeme za to! Možda će se opet nadviti oblaci i vi ćete tugovati za suncem!”

More, zelenkasto plavo o čiju se svjetlucavu površinu lome blještave sunčane zrake, mamilo nas je i potvrdilo nam zov maestrala. Nismo se mogli oduprijeti toj slici, tim osjećajima, onom karakterističnom mirisu mora. Već smo osjećali slani okus vode u ustima. Kao kroz san čuli smo glas drugarice nastavnice. Veselo klićući, ni sami nismo znali kako smo se našli odjednom u vodi. Razdragano smo skakutali, okretali se, plivali, gnjurili se, a sunce je i dalje pržilo, maestral nas je milovao, a more umirivalo blagim njihanjem na krilima valova.

Štefica Trupec, učenica

3.6. Generacijske fotografije

– pedesete, šezdesete, sedamdesete, osamdesete godine 20. stoljeća

Svako je desetljeće obilježio naraštaj djece i ostalih gostiju koji su svoju prisutnost ovjekovječili na fotografijama. U početcima bio je angažiran profesionalni fotograf koji je različite skupine fotografirao s pogledom na more ili na stubama koje vode do odmarališta. S razvojem tehnologije i dostupnosti fotoaparata voditelji/odgojitelji su preuzeli stvar u svoje ruke zaustavivši trenutke u okvirima fotografija koje su mijenjale aktere i boje, no zajednički im je nazivnik bio, jest i bit će nekoliko puta spomenuta radost bivanja na moru s prijateljima.

S fotografija se smiješe mlađahna lica, a na posjetiteljima je da krenu u potragu za blagom te pronađu vlastito lice ili ono svojih bližnjih.

4. (P)otpisani ormar

Ormari iza svojih vrata kriju odjeću koja otkriva modni ukus i osobnost vlasnika, no izloženi je ormar poseban. Vodi u svijet u kojem se vječnost u prolaznosti pokušala ostvariti ispisivanjem i rezbaranjem imena i poruka u kojim su utkani djelići morskog lošinjskog iskustva. Poneki su mladi ili mlađi gosti ljubavnim porukama nastojali spasiti ljubav od morske kratkoročnosti, neki su svojim imenom utkali dio vlastite životne povijesti u kolektivno pamćenje Dugoselaca, a neki su *filozofskim mislima* produbili spoznaje svih onih koji su u trenucima ljetne dokolice bacili oko na unutrašnjost ormara u sobama.

Živopisan, dotrajavao, odbačen i ponovno nađen ormar iz Velog Lošinja svjedoči o ljudima i godinama odmarališta te je fotografiranje u njegovoj blizini savršen način za putovanje iz sadašnjosti u prošlosti, iz prošlosti u budućnost. Dovoljan je jedan *klik*.

5. DND i odmaralište od 1990. godine

5.1. Obnova

Devedesetih godina popravljen je krov zgrade i plinska stanica, izgrađena nova kupaonica na trećoj etaži, sanirana vlaga u cijelom objektu, obnovljene su postojeće kupaonice, uređeno je prizemlje, stubište i blagovaonica. No odmaralište se počelo suočavati sa sve većim financijskim problemima i sve težom mogućnošću održavanja objekta što se proteglo i u novo tisućljeće.

Na početku 21. stoljeća zamijenjena je stolarija i ulazna vrata, promijenjeno je krovište, postavljena lamperija zbog vlage, izvršeni su soboslikarski radovi, ugrađeni klimatizacijski uređaji, izgrađene dvije nove kupaonice i obnovljena fasada. Na taj je način udahnut novi život odmaralištu koje je izraslo u rijetkost u kontekstu nove Hrvatske u kojoj su mnogobrojna odmarališta zatvorena uslijed ekonomskih i političkih prilika.

5.2. Generacijske fotografije – devedesete i dvije tisućite godine

Pregled novijih fotografija sa stuba popunjenih bezbrižnom djecom, koja su danas zreli ljudi s obiteljima i svojim ulogom u društvu, pruža uvid u bližu prošlost pogođenu Domovinskim ratom u devedesetim godinama 20. st., velikom financijskom krizom 2008. godine i nedavnom pandemijom. Zanimljivo je da na fotografiranim licima nema ni traga spomenutim događajima što ukazuje na pozitivan utjecaj odmarališta na život djece u najtežim trenucima za hrvatsko društvo. Zapravo, iz tog vrela odmaralište crpi svoju snagu koja mu je omogućila rad u kontinuitetu od osnutka. Bilo je zatvoreno samo 1991. godine zbog rata i 2019. zbog pandemije, no vratilo se obnovljeno i spremno za nove izazove.

6. Likovna kolonija

Što se dogodi kad se ljudi velikog srca susretnu? Dogodi se suradnja između dugoselskog DND-a i Likovne udruge Dugo Selo koja je iznjedrila likovne kolonije organizirane 2006., 2007., 2008. i 2009. godine u odmaralištu. Umjetnici su stvorili djela inspirirana lošinjskim krajolikom od kojih su neka zadržana kao trajni ukras na zidovima, a od prodaje ostalih slika sredstva su utrošena u održavanje i obnovu odmarališta.

Slikari su svoj stvaralački karakter iskazali stvarajući slike, edukacijski radeći s djecom u odmaralištu i humanitarni u pristajanju na to da svojim likovnim djelima sudjeluju u revitalizaciji odmarališta. Dokazali su da bi život bez umjetnosti bio kao jelo bez začina – hranjiv i dosadan.

7. Radovi na objektu

Odmaralištu je prije nekoliko godina prijetilo zatvaranje zbog dotrajalosti objekta, a u najkritičnijem stanju bila je kuhinja. Snažna volja DND-ova vodstva, trud volontera koji su emotivno vezani za odmaralište te sluh gradskih vlasti polučio je uspjeh u smislu dobivanja dozvole za rad na temelju obnovljene kuhinje i blagovaonice što je odmaralištu udahnuo novi život. Od 2021. godine odmaralište se kontinuirano obnavlja – u potpunosti je preuređena treća etaža, odnosno postavljen je laminat, obojene su sobe i promijenjen namještaj. U 2022. godini obnovljeno je prizemlje u kojem je od triju soba stvorena jedna šesterokrevetna s novim namještajem i napravljena nova kupaonica i stubište koje vodi na prvi kat. U 2023. godini počelo se s obnovom druge etaže te vreće skupljene šute svjedoče o odmaralištu koje doživljava svoje proljepšanje.

Tijekom šezdeset i sedam godina postojanja odmaralište je mijenjalo svoje ruho, mijenjali su se štednjaci, umjesto slamarica nabavljali madraci, prikupljalo posuđe i pribor za jelo, šivala i kupovala posteljina, povremeno namještaj... Izmjenjivali su se čelni ljudi odmarališta i gosti, no ono što je ostalo nepromijenjeno jest osjećaj da odmaralište pripada Dugoselcima i da je djelićak lošinjskog mora utkan u dugoselski identitet. Možda ga je upravo ta premissa sačuvala od zatvaranja, no za njegov dugotrajan život potrebna su financijska sredstva koja bi omogućila potpunu obnovu odmarališta i njegovo postavljanje na zdrave noge.

8. Budući radovi

U godinama koje slijede željeli bismo dovršiti obnovu. U planu nam je obnova preostalih triju kupaonica, četiriju soba, stubišta od prvog do trećeg kata, krova nad terasom, pomoćne prostorije uz kuhinju. Dodatno bismo željeli obnoviti ormare i krevete te kupiti konvekcijsku pećnicu za kuhinju i zamrzivače koji zadovoljavaju HACCP standarde. Procijenjena vrijednost preostalih radova i materijala iznosi 100.000,00 eura.

9. Mozaik

Mozaik je sastavljen od različitih velološinjskih fotografija nastalih u različitim razdobljima. Fotografije, poredane jedna do druge, čine nedjeljivu cjelinu upisanu u kolektivno pamćenje Dugoselaca. Fotografije u boji ne bi imale temelj bez crno-bijelih, a crno-bijele ne bi imale živost onih u boji. Time su se rukovale prošlost i budućnost s uporištem u sadašnjosti koja ima idealističke porive u kontekstu funkcioniranja odmarališta. Na Dugoselcima je da pokušaju održati ono što su godinama gradili.

10. Ljubavna spajalica

Otok Lošinj poznat je po svojoj mikroklimi koja ima odličan utjecaj na čovjekovo zdravlje, no izgleda da dobro djeluje i na ljudski ljubavni život. Čini se da se maleni Eros zaigrao svojim strelicama koje su upravo u odmaralištu u Velom Lošinju pogodile srca nekolicine Dugoselaca čije su se morske ljubavne priče pretvorile u brakove. Ljerkića i Ivan Grgošić, Ivančica i Denis Klaus, Ružica i Tihomir

Livačić primjer su koji će možda slijediti i buduće generacije na tragu stihova pjesme *Okus soli* Arsena Dedića.

Sa okusom mora, sa okusom soli

Na usnama žarkim, u kosi i koži

Ti si došla iz vode da se pružiš kraj mene

Došla si tu, praćena suncem

11. Suvenirnica i izrada fotografija

Društvo *Naša djeca* Dugo Selo pripremilo je posebno iznenađenje za posjetitelje izložbe. Ako ste pronašli na izloženim fotografijama poznate oči svoje bake, mame, djeda ili tate, možete nam reći i izraditi ćemo fotografiju! Tom ćete gestom napraviti nešto dobro za svoju obitelj, ali i za zajednicu u kojoj živite jer će sredstva prikupljena od prodaje fotografija i ostalih suvenira biti uložena u obnovu odmarališta.

HVALA svima koji su na bilo koji način omogućili da se održi ova izložba: Zagrebačkoj županiji, Gradonačelniku Grada Dugog Sela, kustosici Ani Bešlić na osmišljavanju izložbe, Ivoni Jeleč na tekstovima i lekturi, Marinku Ni-

koliću na dizajnerskim idejama, Mariju i Sanji Kociper na fotografranju i montaži, Foto Studiju *Time*, Graforadu, TTIncoru, KUD-u *Preporod*, Glazbenoj školi Dugo Selo te našim vjernim volonterima i članovima DND-a Dugo Selo na vremenu i idejama. Također, želimo zahvaliti na donacijama za obnovu odmarališta: Zagrebačkoj županiji, Gradu Dugom Selu, Gradonačelniku Grada Dugog Sela, Gradskom vijeću Grada Dugog Sela, Općini Brckovljani, tvrtkama: Komteh d.o.o., Miraž d.o.o., Pećo – Interijer d.o.o., R.K.Elektro d.o.o., Gastro – Stil d.o.o., Caparol d.o.o., Top Color, Fero-Term d.o.o., Roci Hrvatska, Kozini promet d.o.o., Svijetloj strani d.o.o., Graforad, Elektroinstalater HORVAT Dugo Selo, OŠ *Ivan Benković*, Specijalističkoj pedijatrijskoj ordinaciji dr. Dine Kramera, Dugoselskom komunalnom poduzetničkom centru, građanima, vrtićima i tvrtkama koje su donirale putem donacijske razglednice, građanima koji su posjetili naše štandove na gradskim manifestacijama, g. Viktoru Hrastoviću, g. Pužeku, g. Mili Orliću i svima ostalima koje nismo spomenuli. Izložba je financirana pod pokroviteljstvom Zagrebačke županije i Gradonačelnika Grada Dugog Sela.

65 GODINA
ODMARALIŠTA DRUŠTVA
“NAŠA DJECA” DUGO SELO
U VELOM LOŠINJU